

A woman with short curly hair, wearing a dark blue shirt, stands on the left side of the frame, gesturing with her hands as she speaks to a group of four women seated at a table. The seated women are looking towards her, with one woman in the foreground looking down at a device on the table. The background is a bright, modern interior with large windows.

Hoe kun je het wereldbeeld

van je leerlingen verbeteren?

KNAG Onderwijsdag 2017
Workshop A28, Falco Zwinkels

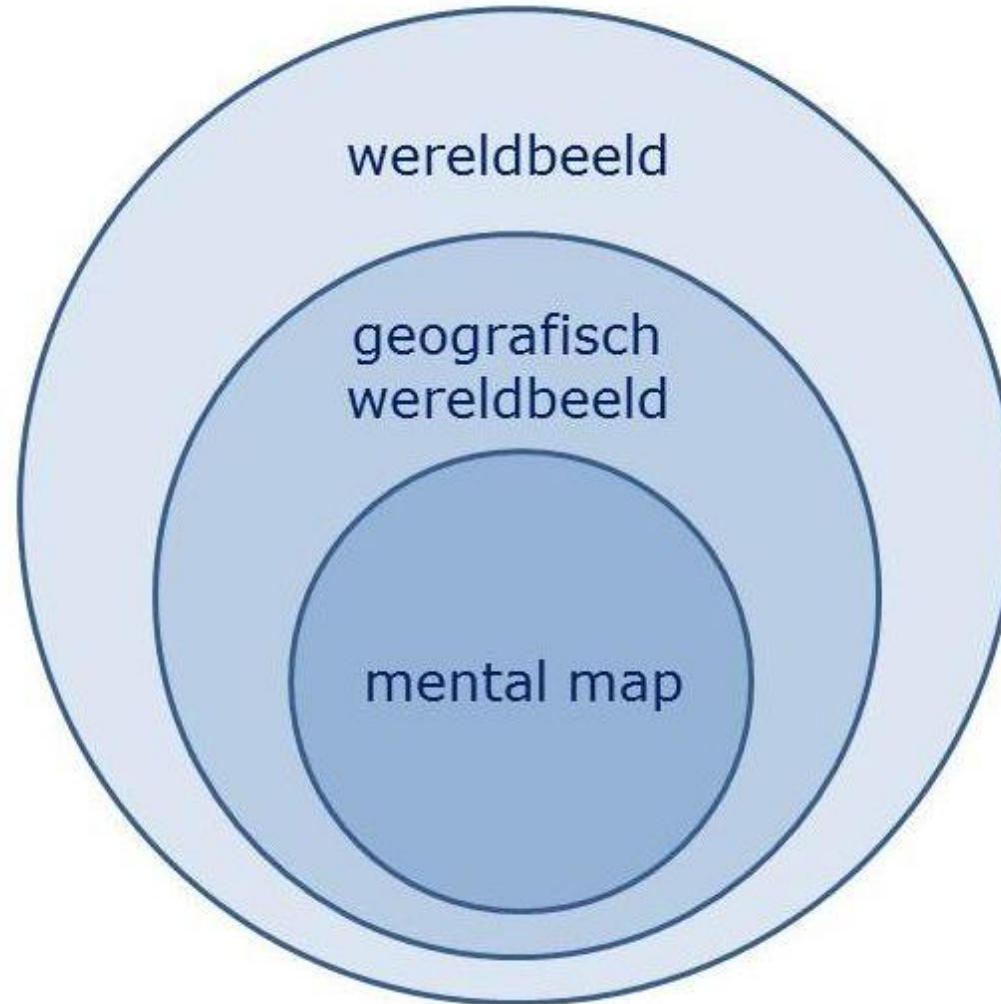
MALMBERG

**Kom
verder**

Programma

- Wat is een geografisch wereldbeeld?
- Waarom zou een wereldbeeld bij leerlingen ontwikkelen?
- Hoe kun je het wereldbeeld verbeteren?

Wat is een wereldbeeld?

Wereldbeeld

Wat zegt Wikipedia?

- (.nl) Het begrip **wereldbeeld**, wereldbeschouwing of maatschappijbeeld slaat op het algemene idee, dat de mensen hebben over de wereld waarin we leven.
- (.de) Unter einer **Weltanschauung** versteht man heute vornehmlich die auf Wissen, Überlieferung, Erfahrung und Empfinden basierende Gesamtheit persönlicher Wertungen, Vorstellungen und Sichtweisen, die die Deutung der Welt, die Rolle des Einzelnen in ihr, die Sicht auf die Gesellschaft und teilweise auch den Sinn des Lebens betreffen.

Geografisch wereldbeeld

Wat zegt het handboek vakdidactiek aardrijkskunde?

- Een geografisch wereldbeeld is een beeld in je hoofd van de spreiding op hoofdlijnen van mens en natuur in de wereld.
- Een leerling heeft een goed geografisch wereldbeeld als hij of zij de hoofdlijnen van de spreiding van mens en natuur in de wereld kent. Zo'n leerling kan op een wereldkaart de klimaatzones aanwijzen, waar arme gebieden zijn, waar bepaalde godsdiensten domineren, waar de bevolkingsdichtheid hoog is, waar veel economische groei is etc.

Mental map

- A person's perception of a place. A mental map may include the physical characteristics of a place, such as boundaries of a neighborhood, or the attributes of a place, such as a neighborhood's perceived unsafe areas. A mental map is primarily a psychological construct, although it may also be rendered as an actual map (*ESRI Dictionary*).
- Een beeld van gebieden en verschijnselen dat niet gebaseerd is op feiten, maar op de manier waarop we de werkelijkheid ervaren (*De wereld van 5 havo*).

Kennis en vaardigheden

Om een geografisch wereldbeeld op te bouwen moet je beschikken over geografische kennis en vaardigheden en deze – in samenhang – kunnen toepassen.

- Systematische geografie (algemene fysische en sociale geografie)
- Topografie
- Geografische werkwijzen
- Kaartvaardigheden

Van eenvoudig naar complex

- Systematische geografie
 - Bijvoorbeeld Köppen: hoofdletter (C) → hoofdletter + kleine letter (Cf, Cs, Cw).
- Topografie
 - Basistopografie (Cito) → Topografie van (examen)regio's
- Geografische werkwijzen, bijvoorbeeld: Wisselen van schaalniveau
 - Mondiaal → continentaal → nationaal → regionaal → lokaal. Hoe lager het schaalniveau, hoe meer detail en hoe complexer het beeld.
- Kaartvaardigheden
 - Kaarten lezen: kenmerken van een gebied benoemen →
 - Kaartanalyse: verticale relaties in een gebied benoemen →
 - Kaartinterpretatie: verschijnselen in een gebied verklaren

Waarom zou je een wereldbeeld bij leerlingen willen ontwikkelen?

- Aardrijkskunde is algemeen vormend onderwijs. Een eigentijds wereldbeeld is onderdeel van de algemene ontwikkeling van burgers.
- Het moet. Het staat in de kerndoelen van de onderbouw.
 - Kerndoel 38. De leerling leert een eigentijds beeld van de eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld te gebruiken om verschijnselen en ontwikkelingen in hun omgeving te plaatsen.
- Een basaal geografisch wereldbeeld (in de onderbouw) is een voorwaarde voor verdieping en uitbreiding van geografische kennis (in de bovenbouw).
- Een geografisch wereldbeeld helpt leerlingen bij het vlot en juist beantwoorden van examenopgaven.

Opgave 1 – Bolivia, Kazachstan en Nieuw-Zeeland

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

Gebruik bron 1.

Bron 1 toont de leeftijdsopbouw van de bevolking van Bolivia. De leeftijdsopbouw van de bevolking van Nieuw-Zeeland wijkt af van die van Bolivia.

- 2p 1 Geef twee verschillen tussen de leeftijdsopbouw van de bevolking van deze twee landen.

Gebruik de atlas.

De levensomstandigheden in Kazachstan verschillen van die in Nieuw-Zeeland.

- 2p 2 Geef aan
- met welke twee demografische indicatoren, die zijn weergegeven op de kaartbladen 234 en 235, je dit het beste kunt aantonen;
 - waardoor de VN-index over levensomstandigheden (de Human Development Index) een betrouwbaarder beeld geeft van de levensomstandigheden dan deze twee demografische indicatoren.

Gebruik bron 2 en de atlas.

In bron 2 zijn de kenmerkende exportproducten weergegeven van de landen a, b en c. Deze letters horen in alfabetische volgorde bij Bolivia, Kazachstan en Nieuw-Zeeland.

- 2p 3 Noteer de letters a, b en c op je antwoordblad. Schrijf achter elke letter de naam van het juiste land.

Gebruik kaartblad 236.

Bolivia en Nieuw-Zeeland zijn een kolonie geweest.

- 2p 4 Noteer deze twee landen op je antwoordblad. Schrijf achter elk land
- de naam van het koloniale moederland;
 - wat voor type kolonie dat land was.

De relatieve ligging van Nieuw-Zeeland is de afgelopen decennia verbeterd.

- 1p 5 Geef aan waardoor de relatieve ligging van Nieuw-Zeeland verbeterd is.

Opgave 2 – Wereldsteden vergeleken

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

Gebruik bron 1.

De omvang van het bebouwde oppervlak in Noord-Amerikaanse wereldsteden verschilt van dat in Aziatische wereldsteden.

- 2p **6** Beredeneer op welke manier dit verschil is ontstaan.

Gebruik de bronnen 1 en 2.

In bron 2 zijn met de letters a tot en met d vier groepen wereldsteden weergegeven. Deze groepen horen bij de werelddelen Australië, Azië, Europa en Noord-Amerika.

- 2p **7** Noteer de letters a tot en met d op je antwoordblad.
Schrijf achter elke letter de naam van het juiste werelddeel.

Gebruik bron 2.

Een van de stippen in bron 2 is New York. Je kunt ook alleen de wijk Manhattan of de hele megalopolis Boswash, waar New York deel van uitmaakt, opnemen in deze grafiek.

- 2p **8** Noteer de namen Manhattan en Boswash op je antwoordblad.
Geef voor elk van deze twee gebieden aan of het in de grafiek linksboven, rechtsboven, linksonder of rechtsonder New York moet staan.

Gebruik atlaskaart 235F.

De groei van de steden **Chicago, Parijs en Rotterdam** verschilt van die van de steden **Saõ Paulo, Cairo en Karachi**.

- 2p **9** Geef
- het verschil in de groei van deze twee groepen steden;
 - de oorzaak van dit verschil.

Hoe kun je het wereldbeeld verbeteren?

In deze workshop komen vier werkvormen aan bod:

1. Oefenen met een digitaal adaptief leermiddel
2. Quiz
3. Eigen wereldkaart maken
4. Old skool tools

Adaptief leermiddel: Wereldbeeldtrainer

- Met de Wereldbeeldtrainer kunnen leerlingen geografische (basis)kennis oefenen en bouwen ze een wereldbeeld op.
- Centraal in de trainer staat een aantal kaarten op mondiaal of regionaal niveau.
- De trainer is adaptief. Op basis van data krijgt de leerling een eigen route richting het te behalen leerdoel voorgeschoteld.
- Om adaptiviteit mogelijk te maken heeft Malmberg een netwerk van concepten gemaakt. Wat is voorwaardelijke kennis om een bepaald leerdoel te halen? En welke stap kun je daarna zetten?
- De eerste kaarten met opdrachten zijn inmiddels online beschikbaar in de digitale leeromgeving van De wereld van.

Niveaus

	Met kaarthulp	Zonder kaarthulp (met je mental map)
Wereldbeeld niveau 1 (eenvoudig beeld)		
Wereldbeeld niveau 2 (completer beeld)		
Wereldbeeld niveau 3 (regionaal beeld op examenniveau)		

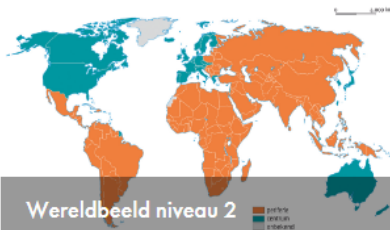
Versterk jezelf

Alle onderwerpen

Wereldbeeld niveau 1

Kennis van belangrijke kaarten van de wereld (niveau 1).

Wereldbeeld niveau 2

Kennis van belangrijke kaarten van de wereld (niveau 2)

← Terug

Versterk jezelf

Falco Zwinkels ▾

Toon: Algemeen ▾

Wereldbeeld niveau 1

Kennis van belangrijke kaarten van de wereld (niveau 1).

▸ Topografie niveau 1

▸ Arme en rijke werelddelen

▸ Klimaatzones

▾ Regionale toepassing niveau 1

Wereldbeeld niveau 1

Toon: Algemeen ▾

▸ Topografie niveau 1

▾ Arme en rijke werelddelen

Arm en rijk

Je kunt arme en rijke delen op de kaart van de wereld aanwijzen.

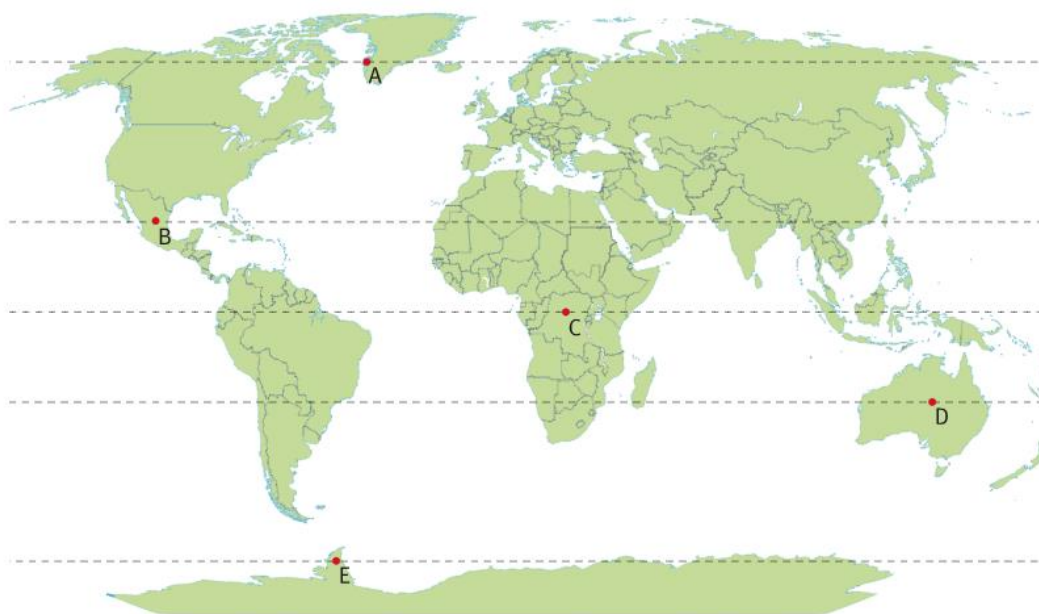

Arm en rijk zonder kaarthulp

Je kent zonder kaarthulp arme en rijke delen van de wereld.

▸ Klimaatzones

▸ Regionale toepassing niveau 1

Op de kaart staan plaatsen A tot en met E.
Elke plaats ligt op een belangrijke breedtecirkel.

Welke plaats ligt op de Steenbokskeerkring?

- ☐ plaats A
- ☒ plaats B
- ☐ plaats C
- ☐ plaats D
- ☐ plaats E

Welke plaats ligt op de evenaar?

- ☐ plaats A
- ☐ plaats B
- ☒ plaats C
- ☐ plaats D
- ☐ plaats E

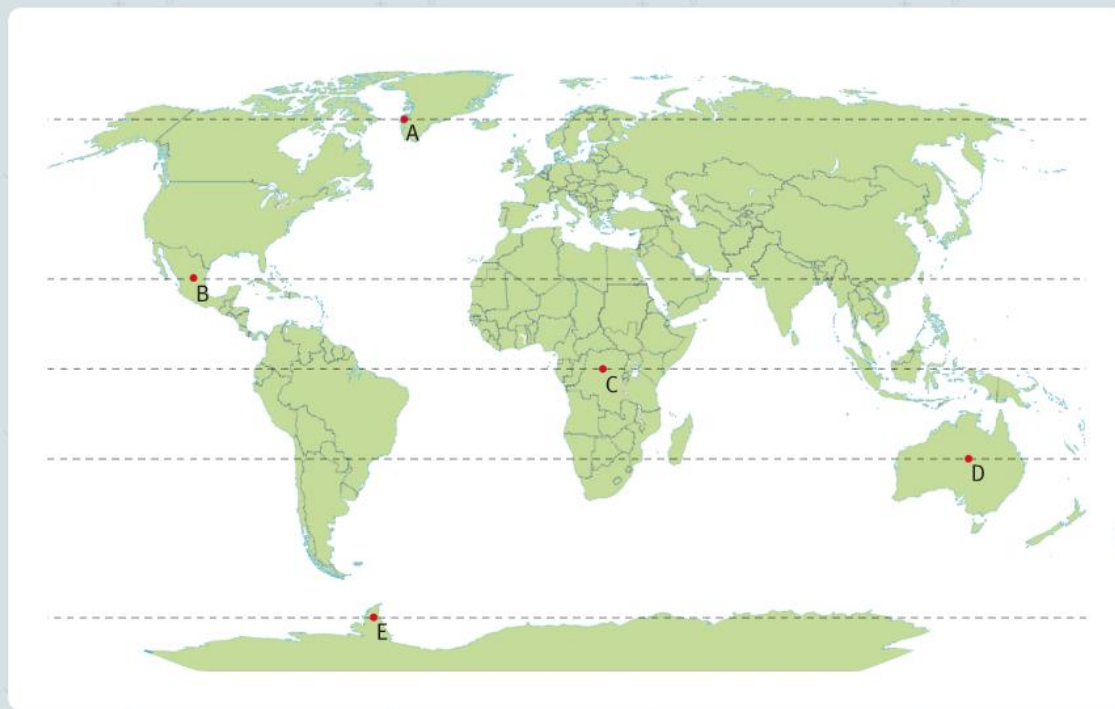
Welke plaats ligt op de Kreeftskeerkring?

- ☐ plaats A
- ☐ plaats B
- ☐ plaats C
- ☒ plaats D

VERSTERK JEZELF

Klimaatzones

× Sluiten

- ☐ plaats A
- ☒ plaats B
- ☐ plaats C
- ☒ plaats D
- ☐ plaats E

Welke twee plaatsen liggen aan de rand van een gebied met een tropisch klimaat?

- ☐ plaats A
- ☒ plaats B
- ☐ plaats C
- ☒ plaats D
- ☐ plaats E

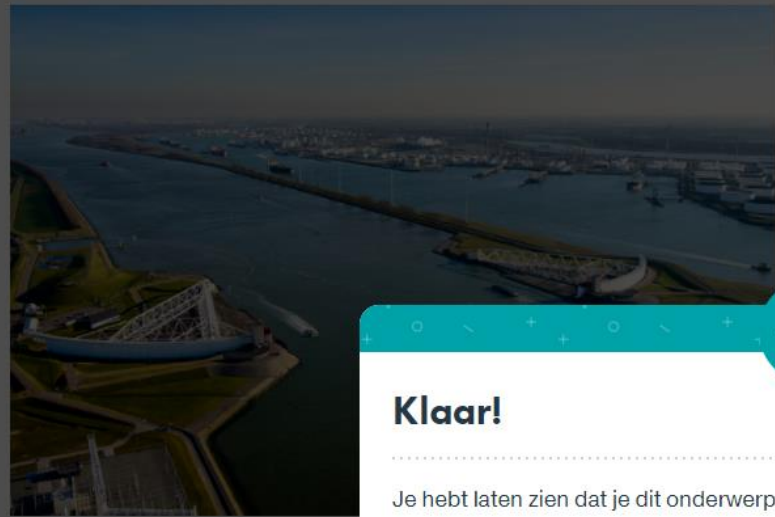
Welke twee plaatsen liggen in een gebied waar geen bomen kunnen groeien?

- ☒ plaats A
- ☐ plaats B
- ☐ plaats C
- ☐ plaats D
- ☒ plaats E

VERSTERK JEZELF

Klimaatzones zonder kaarthulp

× Sluiten

Een schip maakt een tocht over de wereld. Onderweg vaart het door verschillende luchtstreken en passeert het belangrijke breedtecirkels.

Bij de monding van de Nijl vaart het in een luchtstreek.

Tussen India en Indonesië vaart het in een klimaat.

... de .

... e .

In de wateren bij Antarctica vaart het in een luchtstreek waar

groeien.

Klaar!

Je hebt laten zien dat je dit onderwerp goed kent. Bekijk je antwoorden of ga terug.

Bekijk antwoorden

Terug

← Terug

Versterk jezelf

Falco Zwinkels ▾

▸ Topografie niveau 1

▸ Arme en rijke werelddelen

▾ Klimaatzones

Klimaatzones

Je kunt de klimaatzones en hun oorspronkelijke plantengroei op de kaart van de wereld aanwijzen.

Klimaatzones zonder kaarthulp

Je kent zonder kaarthulp de klimaatzones en hun oorspronkelijke plantengroei.

▸ Regionale toepassing niveau 1

Vraag 1

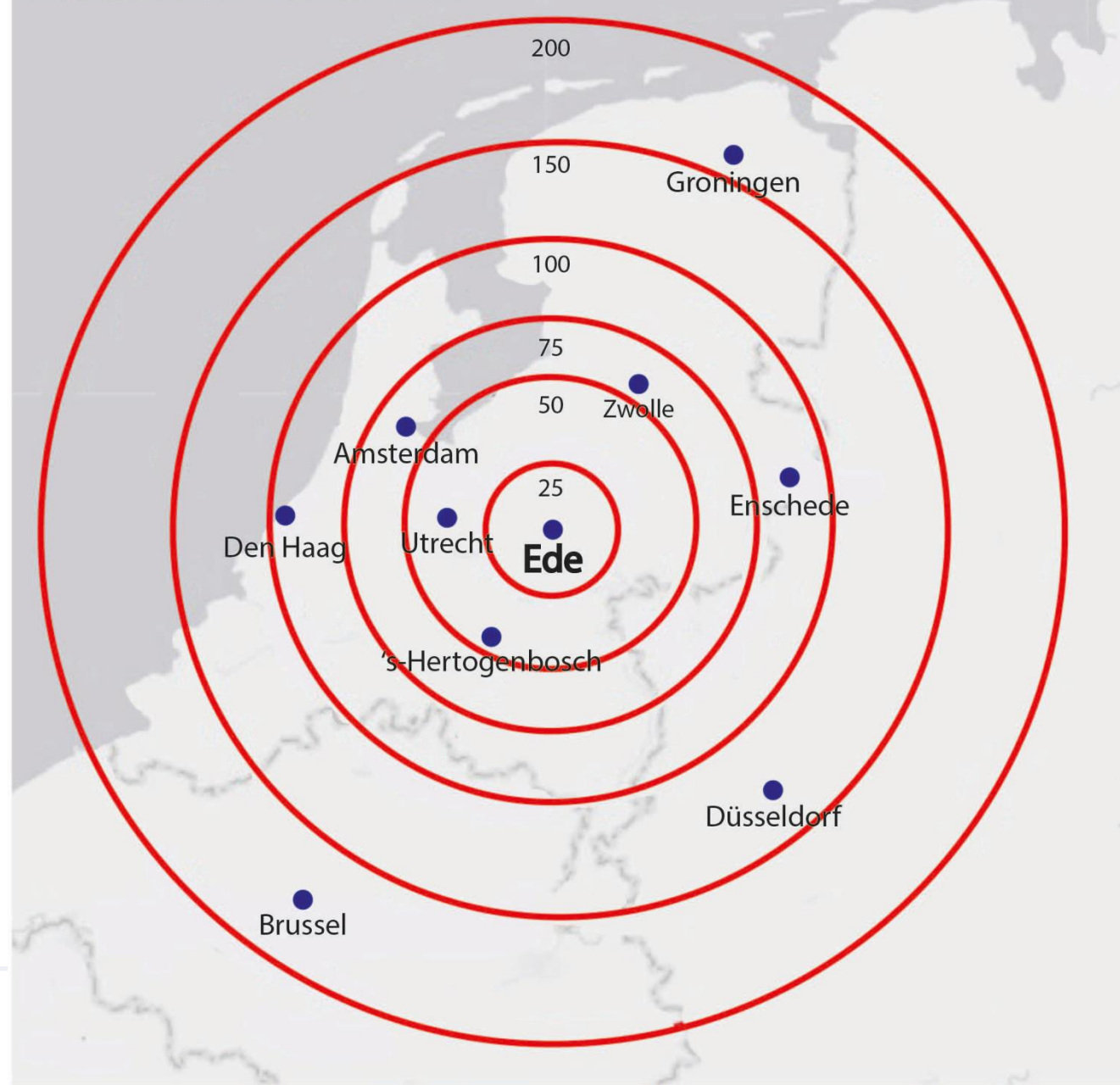
Hoe groot is de afstand (hemelsbreed) van Ede tot de volgende steden? Zet de steden in de juiste volgorde, van dichtbij tot ver weg.

- Amsterdam
- Brussel
- Den Bosch
- Den Haag
- Düsseldorf
- Enschede
- Groningen
- Utrecht
- Zwolle

Antwoord 1

- Utrecht
- 's-Hertogenbosch
- Zwolle
- Amsterdam
- Enschede
- Den Haag
- Düsseldorf
- Groningen
- Brussel

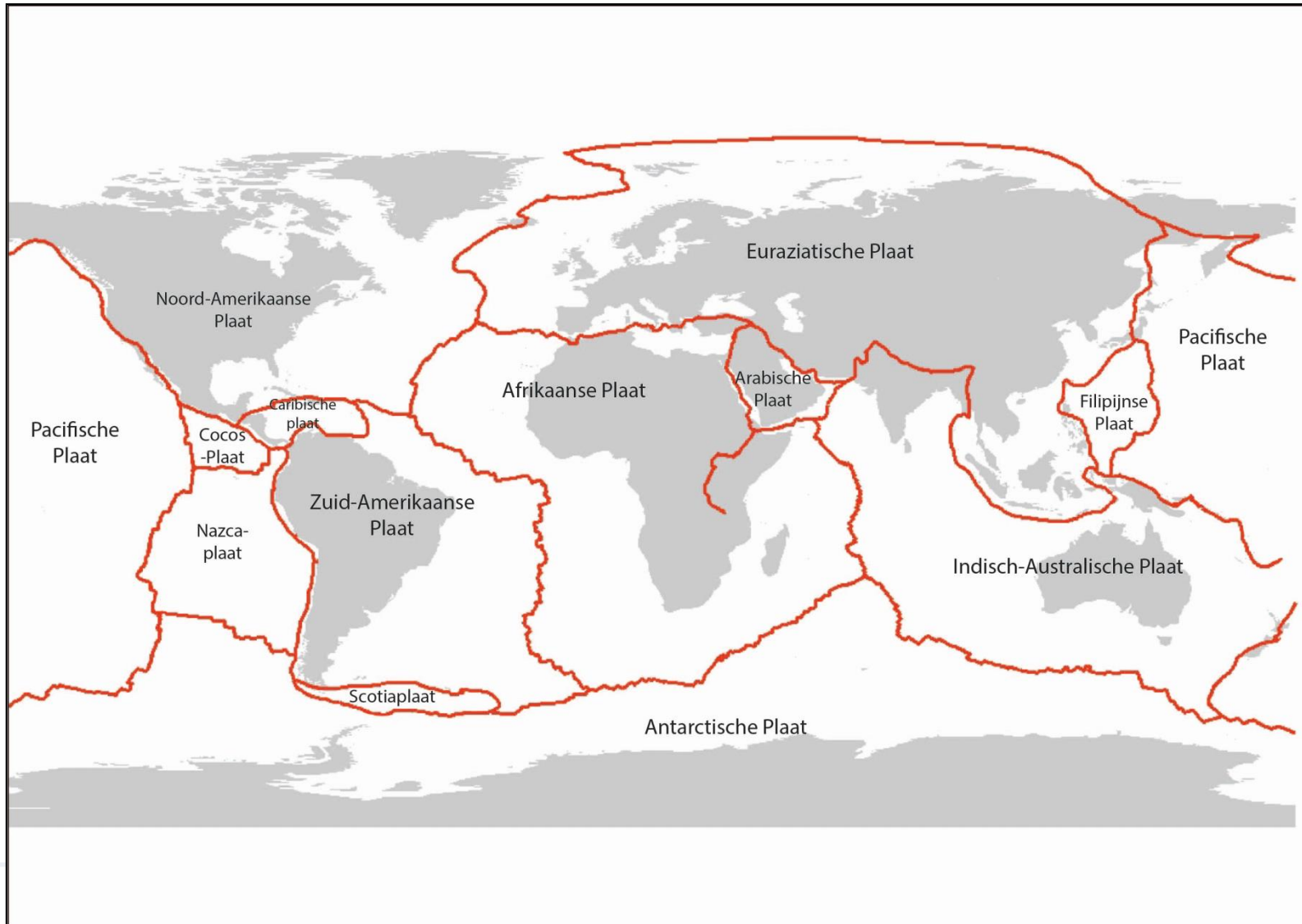
Afstanden vanaf Ede

Vraag 2

Teken de belangrijkste plaatgrenzen op de wereldkaart.

Antwoord 2

Vraag 3

Schets de regionale bierkaart van Nederland. Wat is het meest gedronken bier in de horeca?

Kies uit de volgende categorieën:

- Amstel
- Bavaria
- Brand
- Grolsch
- Heineken
- Jupiler
- Overig

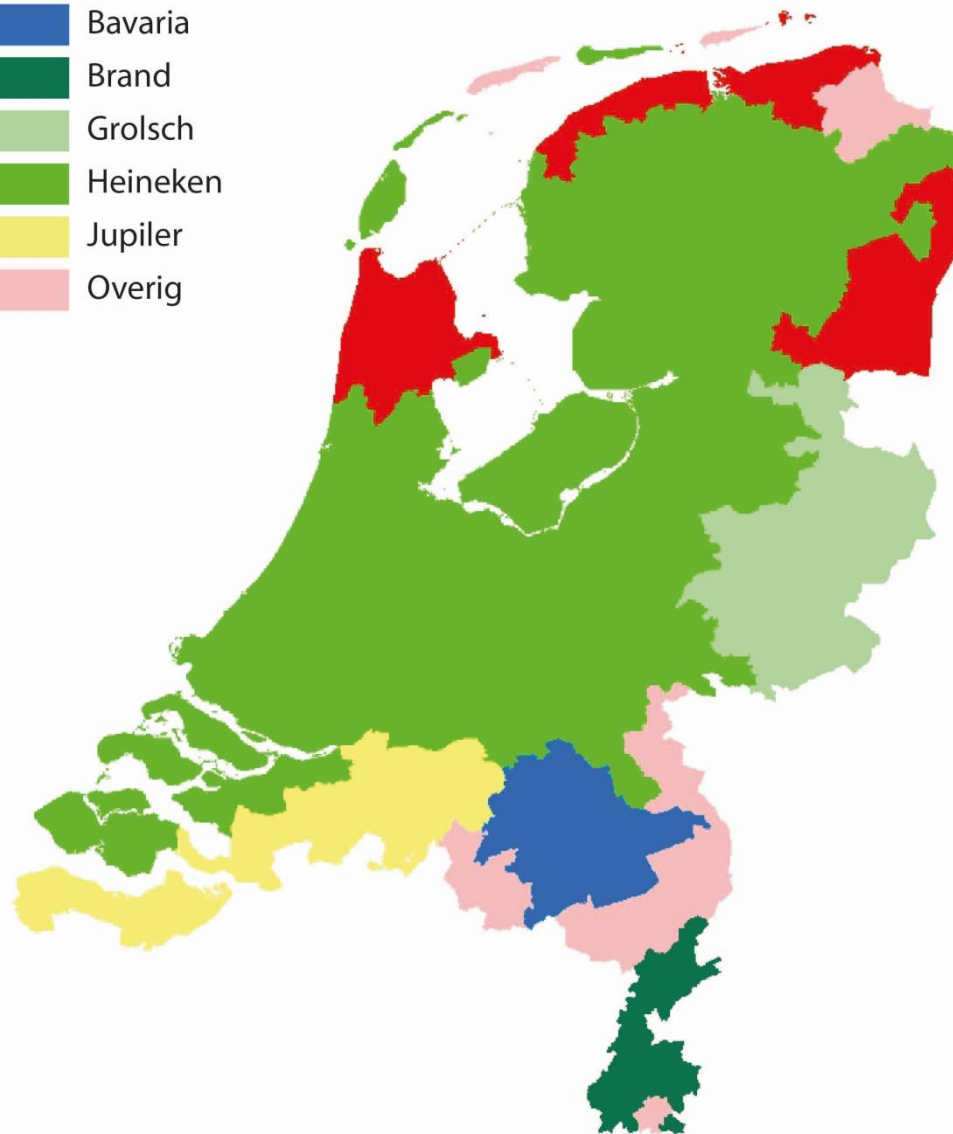
Maak tevens een legenda.

Antwoord 3

Legenda

- Amstel
- Bavaria
- Brand
- Grolsch
- Heineken
- Jupiler
- Overig

Meest geserveerde biermerk per gemeente in de horeca

Eigen wereldkaart maken

- Je ontvangt een blanco wereldkaart.
- Bedenk een thema. Kleur een thematische wereldkaart op basis van je mental map.
- De kaarttitel en de legenda noteer je op de achterzijde van de kaart.
- Wissel de kaart uit met een collega. Kan de collega raden welk thema je in kaart hebt gebracht?

Old skool tools

- Pak een willekeurige landkaartstempel en een vel papier.
- Maak een afdruk op je papier. Je hebt nu een blanco kaart van een regio.
- Vul de regiokaart aan met topografische of thematische informatie uit je mental map.
- Schuif de regiokaart daarna door naar de collega links van je.
- De collega voegt informatie toe uit zijn of haar mental map en schuift de kaart door naar de volgende collega, etc.
- Hoe compleet wordt het beeld van de regio?

Afsluiting

- Het verwerven van een eigentijds geografisch wereldbeeld is belangrijk voor leerlingen in de onderbouw en bovenbouw van het voortgezet onderwijs.
- In je jaarrooster zou je vaste momenten kunnen inbouwen waarin je expliciet aandacht besteedt aan het trainen van het wereldbeeld.
- Met de adaptieve wereldbeeldtrainer van Malmberg kan iedere leerling op zijn eigen niveau en eigen tempo zijn geografisch wereldbeeld verbeteren.
- Naast digitale hulpmiddelen kun je ook diverse activerende werkvormen inzetten.

Meer weten?

falco.zwinkels@malmberg.nl

073.628.8750

 <https://nl.linkedin.com/in/falcozwinkels>

 @FalcoZwinkels

 @aardrijkskunde

Blog: <http://www.de-wereld-van.nl>

Meer informatie of een proeflicentie bestellen: <http://www.malmberg.nl/>